

ד' טבת ה'תשע"ה 26.12.14

מגזין מס' 310

שבת פרשת ויגש

קשר- שבועי מאת הרב יאיר קלב

המגזין מוקדש לעילוי נשמת בנימין בן משה ורחל

הפתיח הלבוי

ענין ה'דעת' - העבודה שבלב

כתיב "דע את אלוקי אביך ועבדהו בלב שלם", כי כל ענין ידיעה והשגה, אפילו בענינים היותר עמוקים, צריך לבוא ב"עבודה", היינו: פעולת דבר בבירור וזיכוך המידות והתקשרות פנימית הנקרא בלשון החסידות 'עבודה'.

(מעובד על פי ה'יום יום' ו' טבת)

בקרו אותנו באתר המחודש

www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:

בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

ספר התניא

עזרה ראשונה לנפשו

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בחודש הקרוב לא יתקיים השיעור במושב חמד, השיעור יתחדש בעז"ה ביום חמישי כ"ד טבת - 15.01.15, הוא יום הסתלקותו של כ"ק אדמו"ר הזקן בעל התניא והשולחן ערוך, בשעה 20:30.

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:00) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק
052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממש, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ה' טבת – חג הספרים

גניבת הספרים

בקיץ תשמ"ה נתגלה כי מספריית אדמו"ר הריי"צ (הרבי הקודם, רבי יוסף יצחק שניאורסון) נעלמו ספרים יקרי ערך. ספרייה זו כוללת כתבי יד עתיקים וספרים נדירים בכל מקצועות התורה, אוצר עצום של פרשנות והגות בנגלה ובנסתר, ספרי קבלה ופירושים מופלאים של גדולי ישראל על ספרי התנ"ך.

כל הנסיונות לאתר את האחראי להיעלמות הספרים לא צלחו, עד אשר נפתרה התעלומה באמצעות מצלמה נסתרת שהותקנה במקום. התברר כי נכדו של הרבי הקודם נוהג להיכנס בהיחבא מדי פעם בפעם לספרייה ולצאת ממנה בחשאי כשבחיקו ספרים שנטל משם. הוא טען כי זכותו הלגיטימית לנהוג בספרייה כרצונו באשר מדובר

ברכוש הפרטי, ירושתו מסבו אדמו"ר הריי"צ. ואילו לחתנו, הוא האדמו"ר מליובאוויטש נשיא דורנו, וכן לכלל החסידים, הוסיף ואמר, אין כל שייכות אליה.

כמו כן, טען, כי מכיון שלא ניתנת הרשות לציבור הרחב לבקר בספרייה בחופשיות, הרי שבפועל אין הספרים וכתבי היד שבה משמשים להפצת המעיינות. ויתירה מזו, הגדיל הוא לטעון בחוצפה, אגודת חסידי חב"ד כלל אינה גוף פעיל.

המשפט

אגודת חסידי חב"ד נאלצה לפנות לבית המשפט, ובשל ריבוי המסמכים שהוגשו בפני השופט נתארכה חקירת הענין תקופה ממושכת. בין היתר, כאשר נחקרה הרבנית חיה מושקא, רעייתו של הרבי מליובאוויטש, קבעה היא בעדותה: **"הרבי, וגם הספרים שייכים לחסידים"**. דבריה שהרשימו מאד את השופטים תרמו ביותר להכרעת הדין.

ביום ה' טבת תשמ"ז פורסם סוף סוף פסק הדין. השופט קיבל את טענתה העיקרית של אגודת חסידי חב"ד אשר כל חייו של הרבי הריי"צ היו מוקדשים לכלל. בפסק הדין נקבע כי הספרייה אינה רכוש פרטי כי אם רכוש אגודת חסידי חב"ד העולמית. בהתאם לכך חוייב הנאשם בהחזרת הספרים.

שמחת הנצחון

בשורת הנצחון התפשטה במהירות והשמחה גאתה בכל ריכוזי חב"ד שבכל רחבי תבל. יום הכרעת הדין הפך ל'יום טוב' עבור החסידים שיצאו בהמוניהם לרחובות, וריקודיהם נמשכו כל היום. עיקר השמחה התמקדה ב'בית חיינו' – המרכז העולמי של חב"ד (בית מס' 770) שברחוב איסטרן פארקווי שבברוקלין ניו יורק – ואלפים נתקבצו במקום לחגוג את הניצחון הגדול.

בשיאה של השמחה התפלל הרבי תפילת מנחה בניגון של יום טוב בבית הכנסת הגדול, ולאחריה פתח בשיחה מיוחדת.

בין היתר אמר: "... כמו בעת מאסרו וגאולתו של רבנו הזקן, הרי בעל השמחה והגאולה למד מכל האירועים הוראות בעבודת ה'. אחת ממסקנותיו היתה כי עתה יש להוסיף ביתר שאת בהפצת המעיינות חוצה. ואם כך, ברורה גם לגבינו ההוראה האלוקית הנצחית הטמונה באירוע הנוכחי. דוקא לנוכח הטיעונים וההאשמות כאילו אין 'אגודת חסידי חב"ד' גוף חי ופעיל, הרי שמטיעונים אלה מוכרחים ללמוד עתה כי יש להגביר עוד יותר את הפצת תורת רבנו ולימודה ביחיד וברבים מתוך התלהבות עצומה ושמחה הפורצת כל גדר...". גם בימים הבאים נמשכה השמחה, ובמשך שבעה ימים זכינו לשמוע מפי הרבי בכל יום שיחה מיוחדת. ימים אלה נזכרים בדברי ימי חב"ד כ"שבעת ימי המשתה" לרגל ה"דידן נצח" (הנצחון בידנו).

יום ה' בטבת, "דידן נצח", נקבע ליום חג ומועד של נצחון האור על החושך.

את יום חגם של הספרים, מציינים מידי שנה בשנה בהתוועדויות של שמחה, בקניית ספרים חדשים, ובעיקר – בלימוד בספרים הישנים והחדשים.

בין היתר אמר: "... כמו בעת מאסרו וגאולתו של רבנו הזקן, הרי בעל השמחה והגאולה למד מכל האירועים הוראות בעבודת ה'. אחת ממסקנותיו היתה כי עתה יש להוסיף ביתר שאת בהפצת המעיינות חוצה. ואם כך, ברורה גם לגבינו ההוראה האלוקית הנצחית הטמונה באירוע הנוכחי. דוקא לנוכח הטיעונים וההאשמות כאילו אין 'אגודת חסידי חב"ד' גוף חי ופעיל, הרי שמטיעונים אלה מוכרחים ללמוד עתה כי יש להגביר עוד יותר את הפצת תורת רבנו ולימודה ביחיד וברבים מתוך התלהבות עצומה ושמחה הפורצת כל גדר...". גם בימים הבאים נמשכה השמחה, ובמשך שבעה ימים זכינו לשמוע מפי הרבי בכל יום שיחה מיוחדת. ימים אלה נזכרים בדברי ימי חב"ד כ"שבעת ימי המשתה" לרגל ה"דידן נצח" (הנצחון בידנו).

יום ה' בטבת, "דידן נצח", נקבע ליום חג ומועד של נצחון האור על החושך.

את יום חגם של הספרים, מציינים מידי שנה בשנה בהתוועדויות של שמחה, בקניית ספרים חדשים, ובעיקר – בלימוד בספרים הישנים והחדשים.

התחדשנו!

בוטאו לבקר
באתר המשודרג

www.tanyaor.com

הסיפור השבועי

הטנק שלא ירא

את הדרך מארץ ישראל למרוקו עשה רבי יוסף בשיירת גמלים, שעברה דרך מדבר סהרה. באמצע המדבר נסתלק במפתיע ר' יוסף. הוא נטמן במקום ומצבה גדולה ומפוארת הוקמה על קברו.

סביב הקבר זורמים מעיינות מים חמים, והאזור כולו פורח כגן ירוק באמצע המדבר. תושבי תוניס האמינו כי נווה המדבר מתקיים ומתברך בזכות קברו של הצדיק השוכן בטבורו. הם טיפחו את הקבר, ואף הקימו מעל המצבה ציון גדול. מקום קבורתו של רבי יוסף נהפך עד מהרה למוקד עלייה לרגל. המונים נהרו לשם ביום פטירתו – נר שמיני של חנוכה, ראש חודש טבת.

עם פלישת כוחות הצבא הגרמניים לאדמת תוניס זרמו שיירות של טנקים אל עומק מדבר סהרה, ומשם לערי המדינה. בדרכה עברה אחת השיירות ב'נווה אל חמה'. מפקד הכוח הגרמני, שנתקל ראשון במצבה הגדולה והמפוארת ובציון המרשים שהוקם מעליה, דרש לדעת למי נעשה הכבוד הזה.

הוא שלח את פקודיו לברר את הענין. בדיקה העלתה כי אשה אחת, המתגוררת בבית הסמוך לקבר, היא הממונה על שמירת הקבר ועל אחזקתו. עד מהרה התייצבה האשה, ברעדה, לפני המפקד הגרמני.

"של מי הקבר?", הרעים המפקד בקולו. אחד החיילים תרגם לאשה את השאלה.

"של רבי יוסף אל-מערבי, איש צדיק וקדוש", ענתה האשה בהיסוס מה. המתרגם תרגם את תשובתה, והקצין העלה על פניו מבט של בוז ותיעוב.

חששה האשה שמא יבקש הגרמני לפגוע בקבר, וכדי להקדים רפואה למכה, החלה להלל ולפאר את הצדיק.

שנים רבות חיו את חייהם יהודי תוניס והאי ג'רבה הסמוך בשקט ובשלווה. לפרנסתם עבדו בעבודות מגוונות, וניהלו חיי תורה וקהילה מפותחים למדי.

אחד המנהגים המושרשים ביותר בקרב יהודי תוניס היה העלייה לקבריהם של צדיקים מדורות קדומים, בימי ההילולא שלהם. מוקד נוסף של משיכה היה בית הכנסת 'לגריבה', השוכן בדרום תוניס, ואשר על פי המסורת המקומית הונחה בין יסודותיו אבן שהובאה לשם מבית המקדש הראשון (לאחר שחרב).

בראשית חודש כסלו תש"ג כבשו הגרמנים את תוניס. עד מהרה הוקמו ברחבי מדבר סהרה למעלה משלושים מחנות עבודה, בסגנון דומה למחנות העבודה שהוקמו באדמת אירופה.

אלפים מבין כמאה אלף יהודי תוניס נשלחו למחנות האלה. אלה היו, בעיקר, צעירים שכוחם במותניהם. הם נדרשו לעבוד על דש בגדם טלאי צהוב והועבדו בפרך בשיירות הצבא הגרמני. עיקר עיסוקם היה בעבודות בנייה וביצורים. רבים מהם מתו בין גדרות המחנות, ממגפות וממחלות אחרות.

אלה היו ימים אפלים בתולדות יהודי תוניס. הסיפור שלהלן, המסופר על ידי יוצאי תוניס, היה כעין נקודת אור באפלת הימים ההם:

בנווה מדבר בסהרה, 'נווה אל חמה' שמו, שוכן קברו של הצדיק רבי יוסף אל-מערבי. רבי יוסף היה צדיק, מקובל ומלומד בניסים, ונמנה עם תלמידי האר"י ז"ל. הוא נולד במרוקו, ולפני יותר מארבע מאות שנים עלה לארץ ישראל והשתקע בצפת. לאחר תקופה שבה למד תורה, כאמור, מפי האר"י, החליט לשוב לארץ הולדתו.

נורה.

סמוק מזעם ירד המפקד מהטנק והורה לאחד החיילים לסלק את הטנק הצידה, ולהציב במקומו טנק אחר. ואולם הטנק של המפקד סירב להישמע לסיבובי ההגה. הוא לא אז - לא ימינה ולא שמאלה, לא קדימה ולא אחורה.

כל ניסיונותיהם של הטכנאים להשיב את הטנק לחיים - נכשלו. הטנק לא אז וגם לא ירה. האם הבין המפקד כי אצבע אלוקים התערבה בנעשה, ובשל כך חדל ממאמציו להפציץ את הקבר? אין לדעת. העובדה היא כי כעבור שעה קלה טיפס המפקד על הטנק השני והשיירה כולה המשיכה בדרכה.

הטנק הדומם שקנהו מכוון אל מצבתו של רבי יוסף אל מערבי נשאר לעמוד במקום - עדות חיה לנס שהתרחש שם - גם לאחר שהגרמנים עזבו את אדמת תוניס.

(לפי ספרו של יהודה אבן חיים - 'טלאי בסהרה')

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

כמו כן הוסיפה וסיפרה על העלייה ההמונית לקבר במשך כל השנה, ובמיוחד ביום פטירת הצדיק. ברוב תמימותה לא הבינה האשה, כי בכך רק העצימה את שנאתו היוקדת ממילא של הגרמני לכל דבר יהודי.

במנוד ראש סימן המפקד לחייליו לשלח את האשה מעל פניו. בדקות הבאות התנהג כאחוז אמוק. בדרך כלל נהג לחלק פקודות לכל עבר. הפעם, כך נראה, החליט, לבצע את זממו בעצמו - בלי שליחים.

הוא רץ אל הטנק שלו, זה שהוביל את השיירה, התניע אותו והחל להתקרב במהירות לעבר מצבת הצדיק. במרחק כמה מטרים מהקבר נעצר, ובכינון ישיר הפנה את קנה הטנק היישר אל המצבה הגדולה. אחר כך משך את המוט שאמור היה לשגר פגז אל הקבר.

כל אותה שעה עקבו החיילים בענין רב אחר מפקדם. הם לא הבינו מדוע המצבה הזאת העלתה כל כך את חמת מפקדם, אך מתוך התבוננות במעשיו ציפו לראותה מתנפצת לרסיסים שיועפו לכל עבר. חלפו שניות, חלפה חצי דקה, חלפה דקה תמימה ומאום לא אירע. הפגז לא

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת ויגש

הוא מדגיש, כי אם האלוקים, כדי להחיותם ברעב.

יוסף דוחק באחיו ומזרזם לעלות ארצה אל אביהם יעקב כדי לבשר לו את הבשורה הגדולה. הוא מבקשם להודיעו כי הרעב ימשך עוד חמש שנים, אשר על כן יירד נא הוא עם כל בני ביתו מצרימה אל בנו יוסף, והוא, המשנה למלך, מתחייב לדאוג לכל מחסורם.

בסערת רגשות מחבק יוסף את בנימין ומנשקו ואת כל אחיו. אט אט, לנוכח כנותו, נרגעים האחים ורוחם שבה אליהם.

השמועה עושה לה כנפיים ברחבי הממלכה ומגיעה עד כסא המלך. פרעה מרוצה מכך שהמשנה האהוב עליו מצא את משפחתו הענפה. ועל כן, גם הוא, פרעה, תומך בירידת יעקב ומשפחתו מצרימה, ומבטיח כי ימלא את כל צרכיהם, ואף יקצה עבורם חבל ארץ פורה להתיישבותם.

נרגשים, כשבאמתחותיהם מזון ומתנות לרוב, עולים האחים בלב שמח לארץ כנען אל אביהם הזקן השרוי באבלו על בנו האבוד וממאן לקבל תנחומים. כשמוע יעקב את הבשורה אשר בנו יוסף חי, פג לבו בקרבו והוא מסרב להאמין באמתת הבשורה. רק לאחר שבניו מציגים בפניו סימנים שמסר להם יוסף, מתעורר הוא לחיים – ”ותחי רוח יעקב אביהם”.

יעקב, הכוסף לראות לפני מותו את בנו האהוב מתארגן

יהודה מעמיד עצמו מול יוסף

כיון שיוסף מתח את עצבי אחיו עד לנקודת קצה גבול היכולת, נחלץ יהודה (שערב באופן אישי באוזני אביו לשלום בנימין הצעיר) להעמיד עצמו מול המשנה למלך, מבלי הבט מה תהייה תוצאות הדבר. הוא ניגש ליוסף בתקיפות רבה שאינה מותירה שום ספקות באשר לנחישותו. בנימין הורד מצריימה, הוא מסביר, למורת רוח אביהם יעקב ששכל בן אחד. והוא, יהודה, אשר ערב אישית בפני אביו כי יחזיר את בנימין בריא ושלם לביתו, היאך יוכל עתה לחזור בלעדיו לארץ כנען? בסיום דבריו מציע יהודה כי יהיה הוא לעבד תחת בנימין אחיו.

יוסף מגלה זהותו

יוסף אינו יכול עוד להסתיר את רגשותיו הגואים בקרבו. הוא חש את מצוקת אחיו ומחליט להתגלות בפניהם. לאחר 22 שנות ניתוק ממשפחתו שב עתה יוסף בן 39 ומתחבר עם אחיו. הוא פוקד על כל הנוכחים לצאת מן החדר, ובהיותם לבד הוא מתוודע אל אחיו. הוא מרכך את ההלם הראשוני שאחז בהם ומפיג בדיבור רך את חששם מפני נקמתו. ולאחר שהוא מוכיח להם כי האיש העומד לפניו אינו אלא יוסף אחיהם, מוסיף הוא להרגיעם אשר כל השתלשלות האירועים מרגע מכירתו ועד עתה, הכל מכוון ביד ההשגחה העליונה. לא הם שלחוהו למצרים,

מיד לירידה למצרים.

יעקב יורד מצריימה

יעקב יוצא לדרך בשמחה רבה אלא שחשש כבד מקנן בלבו שמא אין רצויה ירידתו למצרים עם כל משפחתו. על כן, בחנייתם בדרך בבאר שבע, הוא מעלה קרבנות לה'. והנה נגלה אליו הקב"ה. האלוקים מחזק את החלטתו לרדת מצרימה ומבטיחו כי יהיה עמו במצרים, ועוד יתירה מזו, דוקא שם תתרחב המשפחה ותהיה לעם גדול, ולכשתגיע השעה, יוציאם ממצרים וישיבם אל ארץ אבותיהם.

משפחת יעקב היורדת מצריימה (מלבד הכלות שהצטרפו אליהם) מונה שבעים נפש, והתורה מונה אותם בשמותיהם.

בעוד הם מתנהלים לאיטם בדרכם מצריימה, שולח יעקב את יהודה לפניהם להקים בארץ גלותם תשתית תורנית – בית מדרש שיהווה מרכז רוחני לפסיקה הלכתית ולחינוך הילדים.

כאשר מתבשר יוסף כי אביו ובניו עושים את דרכם אליו, מזדרז הוא בעצמו לרתום את הסוסים למרכבת השרד המלכותית ויוצא לקראתם לקבל את פניהם. ההתרגשות במפגש עצומה. וכששוככת מעט השמחה, מסביר יוסף לאחיו כי מוטב שיאמרו לפרעה כי מתפרנסים הם מרעיית צאן. כך יוכלו לקבל חבל ארץ משלהם, את ארץ גושן המשופעת במרעה.

פגישת יעקב עם פרעה

בהגיע המשפחה המאוחדת מצריימה, מציג יוסף אחדים מאחיו בפני פרעה. בתוך שיחתם עם המלך הם מספרים כי הם רועי צאן לפרנסתם, ואכן לשמע הדברים מחליט

פרעה ליישבם בארץ גושן.

יוסף מציג את אביו בפני המלך ופרעה מתעניין לגילו המופלג של יעקב. יעקב משיבו כי הוא בן 130 וכי שנותיו היו מלאות צער וקשיים. לבסוף מברך יעקב את פרעה ונפרד ממנו.

בתוקף תפקידו כמשנה למלך מיישב יוסף את משפחתו המורחבת בארץ גושן ודואג לכל מחסורם.

ברכת יעקב והתיישבות בני ישראל במצרים מביאים לסיום תקופת הרעב הגדול (אף שחלפו רק שתיים מתוך שבע שנות הרעב). לאחר תיאור התאחדות יוסף עם משפחתו, חוזרת התורה לתאר את אירועי שנות הרעב במצרים.

יוסף משתלט על כל ממלכת מצרים

כזכור, צובאים ההמונים על מחסני יוסף בבקשת מזון. כאשר אוזל כספם, מוכר להם יוסף מזון תמורת עדרי צאן ובקר ושאר בעלי חיים. עם תום שנת הרעב הראשונה, כאשר לא נותר בידי העם כל רכוש כי אם גופם ואדמתם, מולאמות כל אדמות מצרים תמורת המזון שבמחסנים. יוסף יוזם פיזור אוכלוסין כדי שלא ישאר זכר לבעלות פרטית על האדמות, בכך הוא מסיר מעל משפחתו את תחושת הזרות במצרים. בני ישראל מתבססים ומתרבים בארץ גושן.

כאמור, בברכת יעקב פוסק הרעב בטרם עת. בתום השנה השנייה כאשר שבה האדמה להצמיח, מחלק יוסף זרעים לכל נתיני הממלכה בעבור חמישית מהתבואה כמס לאוצר המלך. בכך מעשיר יוסף את אוצר המלוכה בהון עתק, וגם זוכה להכרת תודה על שהעניק יכולת שיקום אישית לכל אדם בממלכה.

אחדות בהתחלה ואחדות בסוף

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

ויגש אליו יהודה (בראשית מ"ד, י"ח)

ידוע, ששמה של פרשה בתורה מורה על תוכנה (הדבר מסביר מדוע לפעמים נבחרת המילה הראשונה של הפרשה לשמש כשם הפרשה ולפעמים נבחרת מילה שנייה ושלישית, ויש שהפרשה נקראת על שם מילה מתוך הפסוק השני). דבר זה נראה היטב בפרשתנו, שכן תוכנם הפנימי של כל עניני הפרשה מתגלה במילה "ויגש". הפרשה מספרת על אירועים רבים ושונים: התייצבותו של יהודה לימין בנימין, התוודעות יוסף אל אחיו, ירידת יעקב ובניו למצרים וכו'; אבל כאשר מתעמקים בתוכנם הפנימי של אירועים אלה, מגלים שהדבר המאחד את כולם הוא – "ויגש".

ועידת המלכים

מהותה של המילה "ויגש" היא פגישה, התקרבות גשמית של אדם אל רעהו, עד כדי התאחדות. על ה'גישה' הזאת של יהודה ליוסף קוראים חז"ל את הפסוק: "כי הנה המלכים נועדו". בספר הזהר נאמר, שזו היתה "התקרבות של עולם לעולם, שיתאחדו זה בזה, כדי שיהיו כולם אחד".

הדבר משתקף ביתר בהירות בהפטרה (כידוע, ההפטרה גם מפרשת את הפרשה). ההפטרה מדברת על שלימות ה'גישה' של יהודה ליוסף, כפי שתהיה לעתיד לבוא, שאז יהיה האיחוד המלא בין מלכות יהודה למלכות יוסף: "קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה... ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף... והיו לאחדים בידך". וההפטרה מסיימת: "ועשיתי אותם לגוי אחד... ומלך אחד יהיה לכולם".

דוקא במצרים

ברור אפוא, שענינו של "ויגש" הוא להביא אחדות במקום שיש פירוד, ובזה עוסקת הפרשה כולה: מסירות נפשו של יהודה למען בנימין ביטאה את האחדות שנוצרה בין השבטים, במקום הפירוד שהיה ביניהם בעבר. אחר כך התוודע יוסף אל אחיו, ואז התאחדו מחדש כל שנים עשר השבטים, והתאחדות זו היא שמעניקה את הכח להגיע לאחדות השלמה בימות המשיח.

גם המשך הפרשה מבטא אחדות: ירידת יעקב למצרים והתיישבותם של בני ישראל במדינה זו, באה כדי להביא את האחדות האלוקית דוקא למקום שהיה במצב של שיא הפירוד מהקדושה. מצרים היתה "ערוות הארץ" (וכפי שמפרשים חז"ל: "מקולקלין שבאומות"), ושלטה בה עבודה זרה. יעקב ובניו ירדו דוקא לדיוטה תחתונה זו, כדי להביא גם לשם את האחדות האלוקית.

אחדות בין יהודים

פרשת ויגש מלמדת אותנו, שיסוד הכול היא האחדות. זו התחלת עבודת ה' – כמנהג הידוע לומר קודם התפילה: "הריני מקבל עליי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך"; וזו גם תכלית העבודה – להביא את כל הבריאה לידי אחדות.

במיוחד בימים אלה, ימי הגלות האחרונים, יש לשים דגש על ענין האחדות – להביא אחדות בין יהודי ליהודי, בין 'יששכר' (לומדי תורה) ל'זבולון' (בעלי עסק), עד להתאחדותו של העולם כולו במלכות ה'.

הישיבות – יסוד קיום העם היהודי

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

יסוד קיומו של עם ישראל

בפרשתנו כתוב "ואת יהודה שלח גו' להורות לפניו גשנה", ומפרש רש"י בשם המדרש "לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה":

כאשר הקב"ה ציוה את יעקב לילך למצרים, דאג יעקב קודם ירידתו למצרים – "לפניו" – שיהיו שם ישיבות. למרות שהקב"ה הבטיחו שילך עמו, כמו שכתוב "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה" – השתדל יעקב להכין לפניו כן ישיבות, ורק אז הלך למצרים יחד עם הקב"ה, משום שהישיבות הן יסוד קיום בני ישראל.

הישיבות שיסד יעקב אבינו התקיימו בכל משך הזמן שהיו בני ישראל במצרים, כדברי חז"ל "מימיהן של אבותינו לא פרשה (פסקה) ישיבה מהם, היו במצרים ישיבה עמהם, שנאמר לך ואספת את זקני ישראל".

בכל הזמנים ובכל המקומות בהם היו בני ישראל, אפילו בגלות מצרים שהיתה גלות קשה מאד, היו ישיבות בהן ישבו ולמדו תורה, שכן, כאמור, הישיבות הן יסוד קיומו של עם ישראל.

גלות מצרים – הקשה ביותר

גלות מצרים היתה הגלות הקשה ביותר מכל הגלויות, אפילו מהגלות הנוכחית – מצד כמה ענינים:

(א) גלות מצרים היתה לפני מתן תורה. אף שגם אז למדו תורה, כנראה ממאמרי רז"ל רבים (ובכללם מאמר זה גופא ש"מימיהן של אבותינו לא פרשה ישיבה מהם"), מכל מקום, כיון שלימוד התורה שלהם היה בכח עצמם, הרי המקום היותר נעלה שבכחו של נברא להגיע אליו – אינו אלא עד שורש הנבראים, ולא למעלה מזה.

(ב) גלות מצרים היתה הגלות הראשונה של עם ישראל, ולכן היה קשה מאד לסובלה.

כפי שרואים באדם שאירע לו אסון רחמנא ליצלן (ה')

יצילנו), שבפעם הראשונה קשה לו מאד לסובלו, ואילו כשנשנה אסון זה רחמנא ליצלן, אין זה קשה כל כך, לפי שכבר "הורגל" לכך.

ג) במצרים היו כל בני ישראל ביחד. מה שאין כן בגלויות שלאחרי זה – "צדקה עשה הקב"ה בישראל שפזרן לבין האומות". כשיהודים נמצאים במקומות שונים, הרי כאשר מייסרים יהודים במקום אחד – ניתן ליהודים במקום אחר 'לנשום בחופשיות', וגם, לעזור לאלא מאחיהם הנמצאים במצב הקשה. לעומת זאת במצרים, היו כל ישראל במקום אחד ותחת ממשלה אחת. ד) מצרים היתה ארץ קשה מאד, שאפילו עבד אחד לא היה מסוגל לברוח משם, וכאן היו צריכים לצאת ממצרים ששים רבוא (שש מאות אלף) איש לבד מנשים וטף.

ובכל זאת, מבלי הבט על כל הקשיים, לא פרשה ישיבה מהם. תמיד היו ישיבות בהם ישבו ולמדו תורה.

תורה מלשון הוראה

כבר דובר פעמים רבות שהתורה (לשון הוראה) אינה חס ושלום ספר היסטוריה, אלא כל ענין וסיפור, ואפילו כל אות שבתורה, מהווים הוראה לכל זמן ולכל מקום.

יש כאלה הטוענים, שעתה אין הזמן מתאים לקיום ישיבות. במצב קשה שכזה די גם ב"תלמוד תורה" (מוסדות לילדים בגיל בית הספר היסודי), ואם כבר ישיבות – לא ישיבות כפי שהיו בעבר כו'.

על כך היא ההוראה מגלות מצרים: שם, במצרים, היה המצב קשה הרבה יותר מאשר עתה, ובכל זאת לא ערכו חשבונות ולמדו תורה. יתר על כן: לא זו בלבד שלא ערכו חשבון מהמצב הקשה של הגלות, אלא אף לא ערכו חשבונות לאיזו דרגא מגעת התורה, אם לשורש הנבראים, או למעלה מזה. ואם כן, בימינו כשהגלות קלה הרבה יותר מאז, ולימוד התורה נעלה הרבה יותר מאז – ודאי שאין לערוך חשבונות, ויש צורך בישיבות.

(מעובד מתוך התוועדות ש"פ שמות, כ"ג טבת,

ה'תשי"ג. 'תורת מנחם' כרך ז')

חסידות על הפרשה

ויגש

בגלות האחרונה, "ולחיות לכם לפליטה גדולה" – ובסוף הגלות יזכו "לפליטה גדולה" של הגאולה.

(אור התורה' בראשית כרך ו, עמ' 2216)

העושר הגשמי – כלי ואמצעי לעושר רוחני שמני אלקים לאדון לכל מצרים רדה אלי אל תעמד (מה, ט)

חז"ל אמרו (פסחים קיט) כי "כל כסף וזהב שבעולם יוסף ליקטו והביאו למצרים כו', וכשעלו ממצרים העלום עמם". במאמר זה רמזו חז"ל כי המטרה והתכלית של גלות מצרים היא בירור הניצוצות המצויות בכסף ובזהב הגשמיים והעלאתם לקדושה.

זהו שרמז הכתוב:

"שמני אלוקים לאדון לכל מצרים" – ובידי ללקט ולקבץ כל כסף וזהב שבעולם ולהביאו למצרים, ולכן "רדה אלי אל תעמוד" – כי מעכשיו אפשר שתתבצע הכוונה והמטרה של גלות מצרים, היינו שבני ישראל יבררו ויעלו את ניצוצי הקדושה הנמצאים בכסף וזהב זה ("העלום עמם").

(לקוטי שיחות' חלק ג, עמ' 823)

נתינת כח לסבול את ארבעת הגלויות כי למחיה שלחני אלקים לפניכם... לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדלה (מה, ה-ז)

יוסף ליקט ואסף את ניצוצי החסדים שנפלו במצרים בסוד 'שבירת הכלים', ככתוב (לקמן מז) "וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים" (כסף רומז לאהבה וחסד, מלשון "נכסוף נכספת לבית אביך"). הוא עשה זאת כדי להשפיע לישראל מחסדים אלו בכל משך זמן הגלות, ועל ידי זה יהיה להם גם הכח לסבול את ארבעת הגלויות (כאדם היוצא לדרך רחוקה, שמכין לעצמו מזון רב כצידה לדרך).

תוצאת השפעה זו היא, שלכל אורך זמן הגלות הזאת מאמינים כל ישראל בביאת המשיח באמונה שלמה ואיתנה בלי שום ספק וספק ספיקא כלל. אמונה זו נובעת מהשפעת החסדים שיוסף השפיע לנשמות ישראל.

זהו שרמז הכתוב:

"וישלחני אלקים לפניכם" – ירידתו של יוסף למצרים ללקט ניצוצי החסדים היתה כדי "לשום לכם שארית בארץ" – שיוכלו בני ישראל להתקיים בארבע הגלויות, ובפרט

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

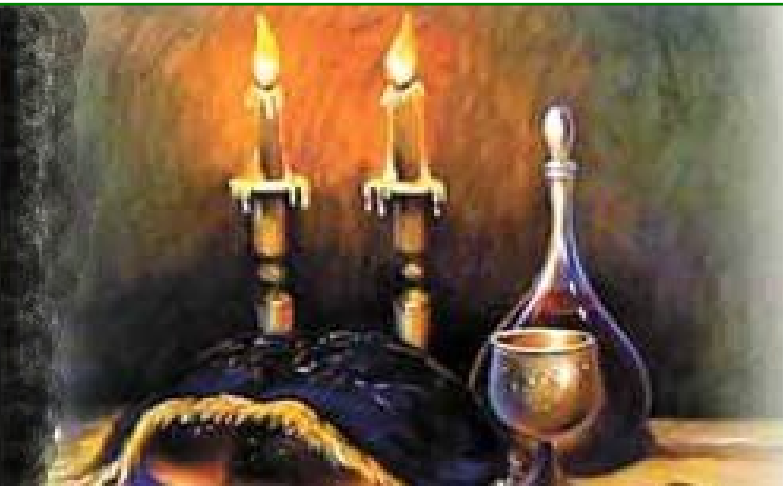
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:23	16:07	י-ם
17:24	16:21	ת"א
17:22	16:10	חיפה
17:26	16:25	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון